

Izpred upravnega sodišča.

a) Odvetniških terjatev za zastopstvo med letom, ki niso koncem istega koledarskega leta niti dogovorno niti sodno vgotovljene, ni moči smatrati za dohodke tega leta.

C. kr. upravno sodišče je odbilo z odločbo z dne 11. sept. 1900 št. 6179 pritožbo dr. G., odvetnika v A, zoper odločbo prizivne komisije za osebno dohodnino glede osebne dohodnine za leto 1898, češ, da je pritožba neosnovana.

Razlogi.

V pritožbi se prav primerno povdarja, da zakon o osebni dohodnini z dne 25. oktobra 1896 št. 220 drž. zak., ne da bi podal občni pojem o obdačnih dohodkih, samo v §-u 159. določa, kaj naj velja za obdačni dohodek. Zakon naravnost izključuje prejemke, v drugem odstavku navedene, in izločuje v obliki sklepa »a contrario« v tretjem odstavku omenjene dohodke. V prvem odstavku pa piše zopet, ne da bi se pojem »prejemka« v zakonu natančneje pojasnil, da obdačni dohodek je svota vseh v denarju ali denarni vrednosti obstoječih prejemkov, prištevši tudi vrednost stanovanjske najemnine in prirodnih dohodkov, a odbivši morebitne obresti od dolgov in stroške, ki so nastali v ta namen, da so se ti prejemki dosegli, zavarovali ali ohranili.

Vprašanje je torej, ali tvori sporni znezek 5000 gld. v smislu te zakonove določbe prejemek leta 1896, kakor se zahteva v pritožbi, ali pa prejemek leta 1897, kakor trdi izpodbijana odločba?

Sodni dvor ni mogel pritrditi mnenju, v pritožbi izraženemu. V dejanskem oziru se ne ugovarja, da je zastopal pritoževalec gospo H. kot glavno dedinjo po njenem umrlem soprogu pri zapuščinski razpravi, in da je dobil za zastopanje, v kolikor se je isto vršilo leta 1896, dogovorjeni honorar 50.000 gld. v mesecu oktobru 1897. Glede časa, kdaj se je to dogovorilo, izpovedal je zaslišani zaupnik, da je bil določen honorar dra. G. na 70.000 gld. in sicer 50.000 gld. za dela v letu 1897 in za nadaljno zastopanje ter da je plačati, ker sta se gospa H. in dr. G. v tem smislu dogovorila šele v jeseni 1897, oba zneska še le po tem času in sicer 50.000 gld. dne 20. oktobra 1897 in 20.000 gld. dne 16. aprila 1898. Popolnem soglasno izjavil je pritoževalec dne 30. aprila 1898 to-le: »Meseca aprila prejel sem dogovorjeni honorar 50.000 gld.

za zastopanje gospe H. v letu 1896. Nadalje sem prejel meseca aprila 1898 poprečni honorar 20.000 gld. za splošno zastopanje gospe H. v letu 1897, kakor tudi nadaljno zastopanje v zapuščinski stvari in vseh na to se nanašajočih in z njo združenih opravilih«. Na javni ustni razpravi je pritoževalec izrecno priznal, da se je z gospo H. dogovoril za honorar v jeseni 1897 leta.

Vprašanje je torej, kakšne vrste je bila zahteva, ki jo je imel pritoževalec nasproti gospej H. koncem leta 1896, ne glede na pozneje sklenjeni dogovor? Tu je upoštevati: §-a 1163. in 1152. obč. drž. zak., ki določata, da sodnik vgotovi zaslužek, ki ni dogovorjen niti zakonom določen; nadalje odredbo dvornega dekreta z dne 4. oktobra 1833 št. 2633 zb. pr. zak., da ugotovlja odvetniške pristojbine oni sodnik, pred katerim se je vršilo opravilo, za koje se računijo pristojbine; potem § 17. odvetniškega reda z dne 6. julija 1868 št. 96. drž. zak., po katerem je določiti odvetniški zaslužek v civilnih pravnih, ako se ni ničesar določilo, po tarifu in da veljajo, dokler ni tarif uveden in tudi v vseh drugih slučajih za ugotavljanje odvetniških stroškov in zaslužka, ako se ni ničesar dogovorilo, določbe o mezdni pogodbi; in končno § 2. zakona z dne 26. marca 1890 št. 58. drž. zak. in § 1. odredbe pravosodnega ministerstva z dne 25. junija 1890 št. 129. drž. zak., kjer se neomejena pridržuje sodniku pravica ocenjevati posamezna odvetniška opravila, njih potrebo in primernost, akopram so v tarifu navedena. Po vseh teh določbah ne pristojajo odvetniku, ako ni posebnega dogovora, do klijentov toliko časa nobene likvidne zahteve za pravno zastopanje, dokler jih sodnik ne pretehta in vgotovi.

Pritožiteljeva trditev, da je bila njegova terjatev do gospe H. z dnem 31. decembra 1896 pravno utemeljena, torej ne drži. Naj se tudi prizna, da je v tem času sploh imel pravico do odplačila proti svoji klijentinji, vendar visokost zahteve do tedaj še ni bila dogovorno določena in tudi ne sodno vgotovljena, za to še ne pravno utemeljena. Njegova zahteva še ni bila likvidna, glede visokosti je bila še nedoločena, in dokler ni bila sodno ugotovljena, je tudi od svoje klijentinje izterjati ni mogel. Ne glede na vprašanje, če in v koliko je prištevati pravno utemeljene in tudi glede visokosti že ugotovljene zahteve, torej likvidne ter plačilu zapadle tirjatve, prejemkom dotičnega leta že s časom, ko zapadejo, ali pa šele s časom, ko se realizujejo, je pa gotovo, da zahteve, ki so glede visokosti bile koncem leta pred davčnim letom še čisto nedoločene, v smislu zakona o osebni dohodnini niso ,pre-

jemki«. To sledi že iz tega, da sestojata v smislu § 159. leg. cit. obdačni dohodek iz skupne svote prejemkov; vsak prejemek, da velja pri tej addiciji kot sumand, mora biti torej določen, bodisi v denarni, bodisi v ustanovljeni denarni vrednosti; le potem ga je moči upoštevati nastopno leto pri seštevani prejemkov, kakor piše § 156. zakona o osebnih davkih.

Po tem takem upravno sodišče v tem slučaju ni imelo povoda presojati obvezne moči člena 4. št. 1. izvršilnega predpisa, ker zahteve pritoževalčeve sploh ni smatrati za prejemek in zato tudi ne za prejemek, ki je »na dolgu ostal«. Kazalo pa tudi ni pretresati na to stran določil člena 21. št. 1. in člena 20. št. 3., ker tu ne gre za honorar, ki bi bil »pogojen in dovoljen« v merodajnem času, ampak za honorar, ki je bil šele pozneje dovoljen, a glede visokosti tudi še ne pogojen, nego je bil nasprotno še popolnoma nedoločen. — Nadaljnji argument pritožbe, da je znesek 50.000 gld. že radi tega dohodek 1896 leta, ker bi ta znesek, ako bi pritožitelj 31. decembra 1896 leta umrl, pripadel njegovim dedičem, a bi se vendar za leto 1897 ne mogel obdačiti, — naravnost nasprotuje določbam § 153 zadnji odstavek in § 229. al. 3. zakona o osebnih davkih, kajti po njih bi ta znesek tudi po zapustnikovi smrti spadal pod osebno dohodnino. Uvaža vse to moralo je upravno sodišče pritožbo kot neosnovano odbiti.

b) Če se davčnega zavezanca pozove na pojasnilo, mu je ob jednem naznaniti razloge, t. j. konkretne okoliščnosti, ki so povzročile pomisleke. — Primernost napovedane obrabnine pri poslopih je določiti po zvedencih, če se pokažejo pomisleki.

C. kr. upravno sodišče je na pritožbo A-ja v L. proti odločbi prizivne komisije za osebno dohodnino na Kranjskem (razpis c. kr. fin. ravnateljstva v Ljubljani, z dne 17. decembra 1899) po javni ustni razpravi dne 8. marca 1900 (št. 1838) spoznalo za pravo: Izpodbijana odločba se zaradi nedostatnega postopanja razveljavi.

Razlogi.

Pritožitelju se je, drugače nego je napovedal, vgotovil obdačni dohodek z zneskom 7531 gld. in vsled tega predpisala dohodnina za leto 1899, z zneskom 217 gld. Ta predpis je na priziv davčnega za-

vezanca prizivna komisija za Kranjsko potrdila zato, češ da se fatentu ni posrečilo ovreči naznanjene mu pomisleke in da je cenilna komisija ustanovila davčno stopnjo po smislu §-ov 159.—171. zakona o osebnih davkih in pri tem prav uporabila priredbena načela (§-i 209.—214).

V pritožbi, ki je pri tem sodišču proti omenjeni odločbi naperjena, se povdarja, da postopanje, ki se je vršilo za ugotovitev obdačnega dohodka, ima bistveni nedostatek, kojega hoče pritožitelj označiti s tem, da se mu niso naznanili tisti pomisleki, katere je cenilna komisija še imela glede njegovih pojasnil, danih potem, ko so se pritožitelju predočili pomisleki proti pravilnosti in popolnosti napovedi.

Kar se tiče te jedino relevantne točke v pritožbi, bi se pač ž njo ne dala pritožba podpreti. Toda upravnemu sodišču se s to točko ni bilo baviti, ker postopanje, ki se je v tem slučaju vršilo za ugotovitev dohodka, kaže že v poprejšnjem štadiju bistven nedostatek, ki je moral dati povod za razveljavo izpodbijane odločbe.

Iz administrativnih aktov je razvidno, da so bili proti pravilnosti navedeb v napovedi pomisleki, ki so se obračali na jedni strani proti pravilnosti napovedanega dohodka iz trgovine in patenta za molitvenike, na drugi strani pa proti primernosti obrabnine, katero je tožitelj glede svoje hiše navedel za odštevek.

Pomisleki v prvem pogledu so se pritožitelju predočili takole: »Glede na obseg Vaše trgovine je dvomiti, če izračunani dohodek iz trgovine, kakršen se navaja v Vaši napovedi, ustreza predpisom za priredbo davka.«

Ta predočba izraža pač pomislek proti označeni točki napovedi davčnega zavezanca, ne izraža pa razlogov, to je konkretnih okoliščin, iz katerih se snuje ta pomislek.

Ker pa zakon z dne 25. oktobra 1895 drž. zak. št. 220 v §-u 210. predsedniku cenilne komisije, odnosno cenilni komisiji sami izrecno zapoveduje, da je davčnega zavezanca pozvati na pojasnilo ter mu ob jednem naznaniti razloge, ker nadalje ima to pojasnilo pač le pomen, da se odpravi neskladnost med naredbami davčnega zavezanca na jedni strani in med podatki, ki se nabere v postopanju za pripravo priredbe (§-i 199. 200. in 206. leg. cit.) ter v postopanju pred komisijo samo (§-i 211. in nasl. leg. cit.), odnosno med sklepi, ki se izvajajo iz dotičnih podatkov na drugi strani, je po vsem tem gotovo jasno, da se kategoričnemu predpisu zakona ne vstreza z golim naznanilom, češ, da so pomisleki proti napovedi, marveč šele z naznanilom konkretnih, po-

misleke povzročujočih okolnosti, zlasti ker davčni zavezanec zamore šele potem, če se mu razodenejo dejanske okolnosti, uporabiti dokazila, ki so mu znabiti na razpolago proti pravilnosti naznanjenega pomisleka in sklepčnosti njegovih razlogov.

Ker se niso predočile tiste dejanske okolnosti, ki so v tem slučaju dale povod za pomisleke proti pravilnosti in popolnosti napovedi dohodka, zato je moralo upravno sodišče zaslediti bistven nedostatek postopanja.

Še drug bistven nedostatek je upravno sodišče dognalo, kakor je videti iz nastopnega.

Navedlo se je že, da so bili pomisleki tudi proti primernosti obrabnine, katero je pritožitelj za svojo hišo v L. navedel v napovedi za odštevek. Ti pomisleki so se fatentu predočili in je fatent nanje odgovoril, da je obrabnina, katero je navedel z zneskom 231 gld. 20 kr., še mnogo prenizko nastavljena glede na vrednost in stavbeno stanje hiše. Komisija pa je kar smatrala, da je le znesek 62 gld. primeren in je le toliko priznala za odštevek.

Ali nadvomno je, da obrabnina, ki se tu navaja za odštevek, spada med odpise, navedene v §-u 160. toč. 1. leg. cit., kajti znači se kakor odpis pri vrednosti poslopja in sicer iz naslova, ker se vrednost neprestano manjša, glede na to, da se poslopje leto za letom obrablja. Ker pa § 160. toč. 1. zadnji odst. zakona o osebnih davkih imperativno zaukazuje, da je primernost odpisa, če se pokažejo pomisleki, določiti po zvedencih, zato sloni tozadevno postopanje tudi v tej točki na bistvenem nedostatku, kajti ta nedostatek vpliva na pravice stranke.

Ker se ta nedostatek v prizivnem postopanju ni odpravil, temveč je prizivna komisija priznala za odštevek zgol obrabnino, kakršno je cenilna komisija ugotovila, tedaj je moralo upravno sodišče iz tega in pa iz zgoraj prvonavedenega razloga razveljaviti izpodbijano odločbo po smislu §-a 6. zakona z dne 22. oktobra 1875. drž. zak. št. 36 ex 1876.

Književna poročila.

Mjesečnik pravičnoga društva u Zagrebu je prinesel v let. brojih 1 do 7. naslednje razprave: Dr. Nikola pl. Tomašič: Odnosaj Kine spram zapada. Dr. M. Košutić: Regres kad platiš tudij dug. — Dr. M. Rein: Zakon o pobijanju pravnih djela u praksi. — Dr. J. Hoholač: Pojam upravne občine i odnosaj njezin spram državne vlasti, vrsti občina, te nji-